

Η σημασία του μωσαϊκού των ενδιαιτημάτων των αγροκτηνοτροφικών οροπεδίων του Εθνικού Δρυμού Βίκου –Αώου για την ορνιθοπανίδα

Ρ. Τσιακίρης και Κ. Στάρα
Νέα Ζωή, 455 00 Ιωάννινα
e-mail: rigast@hotmail.com and kallio21@hotmail.com

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τρία οροπέδια όπου διατηρούνται ακόμη αναλλοίωτα σε μεγάλο βαθμό παραδοσιακά λιβαδικά τοπία της ορεινής Ελλάδας. Σε κυκλικές επιφάνειες διαμέτρου 50 μέτρων καταγράφηκαν λεπτομερειακά τα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής ειδών πουλιών που οι πληθυσμοί τους μειώνονται με ταχύ ρυθμό στην Ευρώπη. Μετρήθηκαν χαρακτηριστικά της φυσιογνωμίας, κατάστασης και χρήσης του χώρου από τον άνθρωπο, σε 192 συνολικά επιφάνειες που χρησιμοποιούν τα 7 κοινότερα στρουθιόμορφα είδη Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος για Διατήρηση (SPEC) που φωλιάζουν στην περιοχή. Βρέθηκε ότι αυτά προτιμούν κυρίως ανοιχτές λιβαδικές εκτάσεις που βόσκονται και που χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη μεμονωμένων δέντρων ή θάμνων, ή περιλαμβάνουν διαφόρων τύπων φυτοφράχτες. Αντίθετα, αμιγείς αγροτικές εκτάσεις χρησιμοποιούνται μόνο όταν γειτνιάζουν με λιβαδικές. Φαίνεται ότι το μωσαϊκό των ενδιαιτημάτων και η εκτατική κτηνοτροφία που συντηρεί την ιδιαίτερη δομή των λιβαδιών αυτών είναι πολύ σημαντική για τη διατήρηση της ορνιθοπανίδας σε ορεινές λιβαδικές περιοχές. Τόσο η εντατικοποίηση της χρήσης, όσο και η εγκατάλειψη, καθώς και η μετατροπή των οροπεδίων σε οικιστικές ζώνες λόγω της αυξανόμενης τουριστικής πίεσης είναι πιθανό να έχουν μελλοντικά αρνητικές επιπτώσεις στην απειλούμενη ορνιθοπανίδα της περιοχής.

Λέξεις κλειδιά: Εκτατική κτηνοτροφία, πολιτισμικά τοπία, πουλιά.

Εισαγωγή

Η σημασία των αγροκτηνοτροφικών εκτάσεων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας έχει αποκτήσει πρόσφατα μεγάλο επιστημονικό ενδιαφέρον (Pykälä 2000), ιδιαίτερα μάλιστα όταν αυτές βρίσκονται εντός, είτε γειτνιάζουν με περιοχές προστασίας της φύσης (Pino et al. 2000). Τα ανθρωπογενή αυτά τοπία φιλοξενούν την πλουσιότερη ορνιθοπανίδα της ορεινής Μεσογείου (Farina 1997), αποτελώντας τα τελευταία καταφύγια για πολλά είδη που μειώθηκαν δραματικά τις τελευταίες δεκαετίες στην υπόλοιπη Ευρώπη (Preiss et al. 1997). Συνεπώς, τόσο η μελέτη, όσο και η διατήρηση των περιοχών αυτών, αποτελεί θέμα υψηλής διαχειριστικής προτεραιότητας, δεδομένου ότι οι ραγδαίες κοινωνικές και τεχνολογικές μεταβολές των τελευταίων χρόνων τις επηρεάζουν έντονα, αλλάζοντας πολλές φορές ριζικά τη μορφή τους, είτε λόγω της εντατικοποίησης της χρήσης τους στις αποδοτικότερες εκτάσεις, είτε με την εγκατάλειψή τους στις οριακές περιοχές. Σκοπός αυτής της εργασίας ήταν να ερευνήσει τη σημασία των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των αγροκτηνοτροφικών ενδιαιτημάτων για την ορνιθοπανίδα, με έμφαση στις ανθρώπινες χρήσεις που τα διαμορφώνουν, τα διατηρούν, ή τα καταστρέφουν.

Μεθοδολογία

Περιγραφή της περιοχής μελέτης

Η περιοχή έρευνας εντάσσεται διοικητικά στο Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου Ιωαννίνων (Δημοτικά Διαμερίσματα Ασπραγγέλλων, Βίτσας, Άνω και Κάτω Πεδινών και Ελαφοτόπου). Αποτελείται από τρία ασβεστολιθικά οροπέδια συνολικής έκτασης 4.500 εκταρίων περίπου, σε μέσο υψόμετρο 850 μ., όπου ασκείται παραδοσιακά η κτηνοτροφία εκτατικής μορφής με αιγοπρόβατα και αγελάδες, ενώ παράλληλα καλλιεργούνται σιτηρά και ψυχανθή.

Η βλάστηση είναι τυπική παραμεσογειακή της υποζώνης *Ostrya-Carpinion orientalis*. Η ευρύτερη περιοχή έχει συμπεριληφθεί πρόσφατα στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τη διατήρηση των πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ευρώπη (Κοινοτική Οδηγία 79/409), γειτνιάζει με τον Εθνικό Δρυμό Βίκου – Αώου και μέρος της συμπεριλαμβάνεται στην περιφερειακή ζώνη του προτεινόμενου Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Σύμφωνα με παλαιότερες αεροφωτογραφίες στην περιοχή διασώζεται ακόμη σχετικά αναλλοίωτο το ορεινό αγροκτηνοτροφικό τοπίο της Ηπείρου (Tsiakiris et al. 2004), δηλαδή ένα έντονο μωσαϊκό καλλιεργειών και βοσκοτόπων. Χαρακτηριστική είναι η ποικιλία λιβαδικών τύπων και μικροβιοτόπων με διαβάθμιση από ανοιχτά δασολίβαδα τύπου σαβάνας με μεμονωμένα δασικά ή οπωροφόρα είδη δέντρων έως ξερικά στεπικά χορτολίβαδα και από εκτεταμένες μονοκαλλιέργειες σιτηρών έως μικρούς λαχανόκηπους. Μεγάλο μέρος των οροπεδίων πλημμυρίζει παροδικά δημιουργώντας ένα εκτεταμένο δίκτυο από εποχιακούς υγρότοπους, τέλματα, μικρές λίμνες και υγρολίβαδα, μοναδικό στην ευρύτερη περιφέρεια του προτεινόμενου Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Ο συνολικός αριθμός ειδών πουλιών που έχουν καταγραφεί τις δύο τελευταίες δεκαετίες στην περιοχή ανέρχεται στα 136 είδη, εκ των οποίων τα 41 φωλιάζουν. Αρκετά ακόμη είδη του Εθνικού Δρυμού χρησιμοποιούν την περιοχή ως χώρο τροφοληψίας την αναπαραγωγική περίοδο, σταθμεύουν εδώ κατά τη μετανάστευση, είτε βρίσκουν καταφύγιο το χειμώνα.

Υλικά και μέθοδοι

Η παρούσα μελέτη αφορά 7 είδη πουλιών που αναπαράγονται στην περιοχή έρευνας και που χαρακτηρίζονται ως είδη που είτε μειώνονται, είτε θεωρούνται τρωτά σε μεγάλο μέρος της εξάπλωσής τους στην Ευρώπη (Tucker and Heath 1994) και είναι τα: αετομάχος (*Lanius collurio*), γαϊδουροκεφαλός (*Lanius minor*), κοκκινοκεφαλός (*Lanius senator*), θαμνοτσιροβάκος (*Sylvia communis*), τσιφτάς (*Miliaria calandra*), σιρλοτσιχλονο (*Emberiza cirrus*) και φανέτο (*Acanthis cannabina*). Η περίοδος έρευνας διήρκεσε από τις 10/5/2003 έως τις 13/7/2003 και πραγματοποιήθηκαν συνολικά 18 ημερήσιες επισκέψεις. Η περιοχή χωρίστηκε σε 21 τομείς εμβαδού ενός τετραγωνικού χιλιομέτρου ο καθένας, βάσει του γεωδαιτικού συστήματος ΕΓΣΑ 87. Με τυχαία επιλογή τομέα και τυχαίες διαδρομές, εντοπίζονταν τα προς μελέτη είδη με κιάλια 10X50 και τηλεσκόπιο μεγέθυνσης 20-60X. Με κέντρο τη θέση του πουλιού, καταγράφονταν σε κυκλική επιφάνεια διαμέτρου 50μ. τα χαρακτηριστικά της φυσιογνωμίας, της κατάστασης και της χρήσης του χώρου βάσει κατηγοριών που χρησιμοποιούνται διεθνώς. Πιο συγκεκριμένα καταγράφονταν ο τύπος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε ενδιαίτηματος όπου βρισκόταν το πουλί (Πίνακας 1), η χρήση του από τον άνθρωπο (βοσκότοπος, κοφτολίβαδο, αγροτική γη, άλλο) και τέλος η κατάστασή του (βοσκημένο, αβόσκητο, θερισμένο, αθέριστο, ή εγκαταλελειμμένο).

Επειδή οι πρώτες επισκέψεις έδειξαν ότι οι δειγματοληπτικές επιφάνειες συχνά δεν ήταν αμιγείς, αλλά αποτελούνταν από ποικιλία ενδιαιτημάτων που συμμετείχαν με διαφορετικό

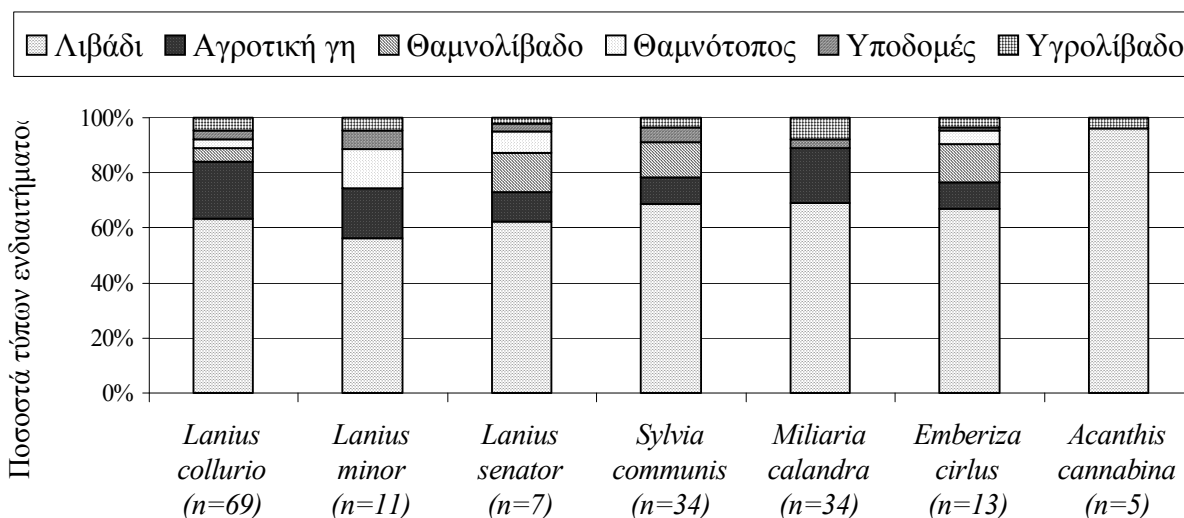
κάθε φορά ποσοστό στην κυκλική επιφάνεια αποφασίστηκε η ποσοστιαία συμμετοχή τους να εκτιμάται κάθε φορά με οπτικό τρόπο.

Πίνακας 1. Τύποι και κατηγορίες ενδιαιτημάτων βάση των φυσιογνωμικών τους χαρακτηριστικών εντός των 21 τομέων 1Χ1 χιλιομέτρου στην περιοχή έρευνας.

Τύπος ενδιαιτήματος		Κατηγορία ενδιαιτήματος	
Δάσος (δέντρα >75%)	Ωριμο	Μέσης ηλικίας	Νεαρό
Δασολίβαδο (δέντρα <75%)	Μέτρια ανοιχτό (δέντρα 50-75%)	Ανοιχτό (δέντρα 25-50%)	Πολύ ανοιχτό (δέντρα 10-25%)
Θαμνότοπος (θάμνοι > 75%)	Πυκνός	Μέσης ηλικίας	Νεαρός
Θαμνολίβαδο (θάμνοι < 75%)	Μέτρια ανοιχτό (θάμνοι 50-75%)	Ανοιχτό (θάμνοι 25-50%)	Πολύ ανοιχτό (θάμνοι 10-25%)
Λιβάδι	Με μεμονωμένο/α δέντρο/α ή/ & θάμνο/ους	Χορτολίβαδο	
	Χερσολίβαδο (έδαφος > 50%)	Με φυτοφράχτη/ες	Με όχθο
Αγροτική γη	Με φυτοφράχτη/ες	Λαχανόκηπος	Τριφύλλι-Βίκος
	Με μεμονωμένο/α δέντρο/α ή/ & θάμνο/ους		Σιτηρά
Υγρότοπος	Εποχικό υγρολίβαδο	Υδροχαρές δάσος	Με όχθο
	Μόνιμο υγρολίβαδο	Ρυάκι	Υδατοσυλλογή
Υποδομές	Οικισμοί, φάρμες ή κατασκευές	Χωματόδρομος	Κανάλι
			Ασφαλτος

Τέλος η εκτίμηση του ποσοστού συμμετοχής των διαφόρων τύπων ενδιαιτημάτων για το σύνολο της περιοχής μελέτης πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια ψηφιακών ορθοφωτοχαρτών 1:5000 (Φωτοληψία 2000, Υπουργείο Γεωργίας-Δ/ση Τοπογραφικής).

Αποτελέσματα

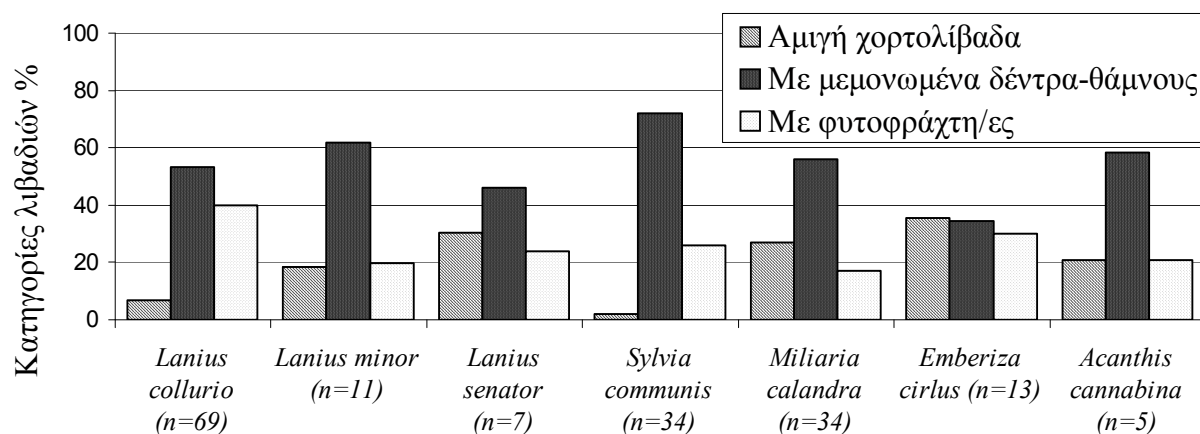

Εικόνα 1. Ποσοστά κάλυψης των τύπων ενδιαιτημάτων εντός των δειγματοληπτικών επιφανειών για κάθε ένα από τα 7 είδη στρουθιόμορφων πουλιών.

Κυρίαρχοι τύποι ενδιαιτημάτων στην περιοχή μελέτης βρέθηκε να αποτελούν οι θαμνότοποι που καταλαμβάνουν το 37,9% της έκτασής της, ενώ έπονται τα θαμνολίβαδα (21,9%), τα λιβάδια (16,4%) και τέλος η αγροτική γη που καταλαμβάνει το 13,8%. Όλοι οι άλλοι τύποι καλύπτουν λιγότερο από το 6% της συνολικής επιφάνειας. Αντίθετα, ο τύπος ενδιαιτήματος που κυριάρχησε στις προτιμήσεις των πουλιών στο 73% του συνόλου των

δειγματοληπτικών επιφανειών (140 επιφάνειες), αφορούσε τα λιβάδια, με ποσοστό κάλυψης πάνω από 55% από όλα τα είδη (Εικόνα 1).

Στο 42% των περιπτώσεων τα λιβάδια βρέθηκε να είναι αμιγή (60 επιφάνειες), ενώ μόνο στο 6,2% συναντήθηκε αμιγής μορφή άλλου τύπου ενδιαιτήματος (6 επιφάνειες μόνο με θαμνολίβαδα, 5 με αγροτική γη και μία με εποχιακό υγρολίβαδο). Στο σύνολο των υπόλοιπων περιπτώσεων οι δειγματοληπτικές επιφάνειες ήταν μικτές και μόνο στο 14,5% από αυτές η αγροτική γη κυριαρχούσε. Στις μικτές δειγματοληπτικές επιφάνειες, όπου τα λιβάδια κυριαρχούσαν, η κατηγορία ενδιαιτήματος που φάνηκε να προτιμούν όλα τα είδη πουλιών, εκτός από το σιρλοτσιχλονο (*Emberiza circlus*), ήταν τα λιβάδια με μεμονωμένα δέντρα και θάμνους, αν και τα είδη, όπως φαίνεται, παρουσιάζουν μάλλον μικροδιαφορές μεταξύ τους (Εικόνα 2).

Εικόνα 2. Ποσοστιαία αναλογία κατηγοριών ενδιαιτημάτων βάση των φυσιολογικών τους χαρακτηριστικών, εντός των δειγματοληπτικών επιφανειών όπου κυριαρχούσαν τα λιβάδια, για κάθε ένα από τα 7 είδη στρουθιομορφων πουλιών.

Τέλος όσον αφορά τη χρήση τους, από τις 140 επιφάνειες όπου κυριαρχούσαν τα λιβάδια, το 48% ήταν βοσκότοποι που βόσκονταν, ενώ μόλις το 10% βρέθηκε να αποτελείται από αμιγή αθέριστα κοφτολίβαδα. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ένα μικρό τουλάχιστον ποσοστό της δειγματοληπτικής επιφάνειας ήταν είτε θερισμένο κοφτολίβαδο, είτε άλλη έκταση που βόσκονταν.

Συζήτηση

Αν και ο τύπος ενδιαιτήματος που έχει πρόσφατα κυριαρχήσει στην περιοχή μελέτης, όπως και γενικότερα στην ευρύτερη περιοχή του Εθνικού Δρυμού, είναι οι πυκνοί θαμνότοποι πουρναριού (*Quercus coccifera*) λόγω της πρόσφατης εγκατάλειψης της οικοδομητής κτηνοτροφίας αιγών (Tsiakiris et al. 2004), τα 2/3 των επιφανειών όπου βρέθηκαν τα Είδη Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος για Διατήρηση (SPEC) αποτελούνταν από ανοιχτές εκτάσεις, κυρίως λιβάδια με μεμονωμένα δέντρα και θάμνους. Τέτοιου είδους λιβαδικές εκτάσεις είναι μεγάλης οικολογικής αξίας, επειδή έχει βρεθεί ότι φιλοξενούν μεγαλύτερη ποικιλία και αφθονία ειδών πουλιών κατά την αναπαραγωγική περίοδο συγκριτικά με γειτονικά τους θαμνολίβαδα πουρναριού (Παπούλια και συν. 2003).

Δεύτερη σε προτίμηση έρχεται η αγροτική γη, που πολύ σπάνια αποτελούσε το 100% της δειγματοληπτικής επιφάνειας και σχεδόν πάντα γειτνίαζε με διάφορες άλλες κατηγορίες, κυρίως με λιβαδικές. Η σημασία ενός τέτοιου μωσαϊκού ενδιαιτημάτων και χρήσεων έχει βρεθεί ότι αποτελεί συστατικό κείρας σημασίας για την επιβίωση πολλών ειδών, όπως του σιρλοτσιχλονο (*Emberiza circlus*) και του τσιφτά (*Miliaria calandra*), ιδιαίτερα το χειμώνα

(Evans 1997) και μάλιστα στη διεθνή βιβλιογραφία τονίζεται η ιδιαίτερη σημασία της εφαρμογής συστημάτων περιοδικής αγρανάπαυσης, για την επίτευξη ενός τέτοιου μωσαϊκού.

Η προτίμηση των ειδών για μεμονωμένα δέντρα και θάμνους ήταν αναμενόμενη για όλα τα είδη των κεφαλάδων (*Lanius spp.*) που κυρίως τα χρησιμοποιούν ως θέσεις επόπτευσης λείας και εντοπισμού θηρευτών (Lefranc 1997). Ωστόσο μεμονωμένα δέντρα και θάμνοι χρησιμοποιούνται επίσης ως θέσεις φωλιάσματος και κελαηδήματος από τα υπόλοιπα είδη, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν εξίσου τους φυτοφράχτες, όπως π.χ. ο θαμνοτσιροβάκος (*Sylvia communis*) που θεωρείται τυπικό είδος των φυτοφρακτών (Fuller et al. 2001). Η μικρότερη προτίμησή τους για τους φυτοφράχτες στην περιοχή μελέτης, εξηγείται πιθανά από το μεγάλο ύψος τους, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις αυτοί ήταν εγκαταλειμμένοι και έμοιαζαν με στενές ζώνες δάσους. Άλλωστε είναι γνωστό ότι ο αετομάχος (*Lanius collurio*) αποφεύγει τους φυτοφράχτες ύψους άνω των 3,5μ. (Lefranc 1997), όπως και ο θαμνοτσιροβάκος (*Sylvia communis*) αυτούς άνω των 2μ. (Stoate et al. 2001).

Τέλος, σχετικά με τη χρήση του χώρου, είναι εντυπωσιακό ότι στο 90% των περιπτώσεων τα εξεταζόμενα είδη βρέθηκαν σε εκτάσεις που χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι, κοφτολίβαδα ή καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Το γεγονός αυτό ίσως συνδέεται με το χαμηλό ύψος χόρτου, που δίνει τη δυνατότητα εύκολης ανεύρεσης λείας από τα πουλιά που διατρέφονται αυτή την εποχή με ορθόπετρα, σκαθάρια και άλλα εδαφόβια έντομα. Οι παραδοσιακές πρακτικές χαμηλής έντασης, όπως η εκτατική βόσκηση με αιγοπρόβατα, που δημιουργούν και διατηρούν λιβαδικά τοπία με χαρακτηριστικούς πυραμιδόμορφους θάμνους και διάσπαρτα δέντρα, όλο και φθίνουν, χωρίς ακόμη να έχει αναγνωριστεί και μελετηθεί αρκετά η σημασία τους για τη διατήρηση των πληθυσμών των στρουθιόμορφων Ειδών Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος για Διατήρηση (SPEC). Μπορούμε λοιπόν να υποθέσουμε ότι εάν το ευάλωτο αυτό ανθρωπογενές τοπίο αλλάξει, είτε με τη μελλοντική εγκατάλειψη των παραδοσιακών ασχολιών, είτε με την εντατικοποίηση της χρήσης του, είτε με τη μετατροπή της γης σε τουριστικά καταλύματα, τα οποία έχουν ήδη αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους στην περιοχή έρευνας, τα είδη αυτά θα μειωθούν και εδώ, όπως ήδη έχει συμβεί και στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες.

Αναγνώριση βοήθειας

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος «Προστασία Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Ανάπτυξη» (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. πιστώσεις Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.), συγχρηματοδοτήθηκε από το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου και υλοποιήθηκε από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και την Αναπτυξιακή Εταιρεία «Ηπειρος Α.Ε.».

Βιβλιογραφία

- Evans, A. 1997. The importance of mixed farming for seed-eating birds in the UK. In: Farming and Birds in Europe: The Common Agricultural Policy and its implications for Bird Conservation. (D. J. Pain and M. W. Pienkowski, eds). Academic Press. London, pp. 331-357.
- Farina, A. 1997. Landscape structure and breeding bird distribution in a sub-Mediterranean agro-ecosystem. Landscape Ecology, 12: 365-378.
- Fuller, R.J., D.E. Chamberlain, N.H.K. Burton and S.J. Gough. 2001. Distributions of birds in lowland landscapes of England and Wales: How distinctive are bird communities of hedgerows and woodland? Agriculture, Ecosystems and Environment, 84:79-92.
- Lefranc, N. 1997. Shrikes. A Guide to the Shrikes of the World. Yale University Press. New Haven and London, pp. 192.

- Παπούλια, Σ., Σ. Καζαντζίδης και Γ. Τσιουρλής. 2003. Η χρήση των θαμνολίβαδων πουρναριού από την ορνιθοπανίδα στην περιοχή Λαγκαδά Θεσσαλονίκης, σελ. 117 – 123. Λιβαδοπονία και ανάπτυξη ορεινών περιοχών (Π.Δ. Πλατής και Θ.Γ. Παπαχρήστου, εκδότες). Πρακτικά 3^{ου} Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου. Καρπενήσι, 4-6 Σεπτεμβρίου 2002. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία. Δημ. Νο. 10.
- Pino, J., F. Roda, J. Ribas and X. Pons. 2000. Landscape structure and bird species richness: implications for conservation in rural areas between natural parks. *Landscape and Urban Planning*, 49: 35-48.
- Preiss, E., J.-L. Martin and M. Debussche. 1997. Rural depopulation and recent landscape changes in a Mediterranean region: Consequences to the breeding avifauna. *Landscape Ecology*, 12: 51-61.
- Pykälä, J. 2000. Mitigating Human Effects on European Biodiversity through Traditional Animal Husbandry. *Conservation Biology*, 14 (3): 705-712.
- Stoate, C., R.M. Morris and J.D. Wilson. 2001. Cultural ecology of Whitethroat (*Sylvia communis*) habitat management by farmers: Field-boundary vegetation in lowland England. *Journal of Environmental Management*, 62: 329–341.
- Tsiakiris, R., A. Mpetsis and K. Kasioumis. 2004. Detection of vegetation changes in Vikos-Aoos National Park through remote sensing. In 13th International European Vegetation Survey Workshop. (15–20May 2004), Ioannina, Greece. University of Ioannina (Department of Environmental and Natural Resources Management), Hellenic Ministry of Agricultural Development and Food, Prefecture of Ioannina, Greece.
- Tucker, G.M. and M.F. Heath. 1994. *Birds in Europe: their conservation status*. Cambridge, United Kingdom: BirdLife International, (BirdLife Conservation Series no.3), pp. 600.

The importance of habitat mosaic for the preservation of declining bird species in the Vikos-Aoos National Park

R. Tsiakiris, and K. Stara

Nea Zoi, 455 00 Ioannina,

e-mail: rigast@hotmail.com and kallio21@hotmail.com

Summary

Three mountain plains near Vikos-Aoos National Park, where a mosaic of traditional pasturelands and agricultural areas still coexist, have been studied for those special habitat characteristics that are selected by breeding bird species known to have declined rapidly in Europe during the last two decades. Data collection during the breeding season concerned special macro-habitat features, such as habitat structure and present day land use, that has been measured in 50 meters radius plots. It has been found that in 192 plots of the 7 most frequent such bird species, open pasturelands with scattered trees or bushes was the most preferable habitat, as also those areas with several types of hedges. In addition, agricultural areas were not used, if were not in adjustment with pastureland. The results saw the importance of traditional extensive livestock rearing for the maintenance of such special habitat structure as also the importance of the mosaic diversity within agricultural areas. Intensification, abandonment or urbanization of these mountain plains due to recent tourist developments is likely to affect negatively in the near future those birds of special conservation importance, which live in the Mediterranean cultural landscapes.

Key words: Extensive livestock rearing, cultural landscapes.